

uw nummer

uw datum

ons nummer 32789-2023
onze datum 9 januari 2024
verzonden 15 JAN. 2024
inlichtingen bij F. Janssen
cluster Sociale Zaken
doorkiesnr. 06-29493879

AAN

de leden van de gemeenteraad

bijlage(n) 2
betreffende raadsinformatiebrief inzake Afhandeling motie 'preventiebudet sociaal domein'

Geachte leden,

Uw gemeenteraad heeft in de vergadering 16 maart 2023 de 'Motie preventiebudget sociaal domein' aangenomen. De motie vindt u als bijlage bij deze brief.

In de motie werd geconstateerd dat onze gemeente de toepassing van de menselijke maat in het sociaal domein van belang acht en de sociale zekerheid uitkomst biedt voor veel inwoners, maar dat inwoners met de huidige landelijke regelingen niet altijd geholpen kunnen worden en een lokaal 'preventiebudget' kan helpen om inwoners in bepaalde complexe situaties te ondersteunen.

In de motie wordt verder verwezen naar de op 12 november 2020 door de gemeenteraad unaniem aangenomen Motie Stad met Compassie.

De 'Motie preventiebudget sociaal domein' roept uw college op om in de Kadernota 2024 budget te reserveren van € 50.000 voor een pilot Preventiebudget en verdere kaders te stellen inzake het Preventiebudget. Verder roept de motie het college op om aan te sluiten bij de landelijke lobby inzake bestaanszekerheid en in Q1 2025 de pilot Preventiebudget te evalueren.

De ondersteuning via een preventiebudget is bedoeld voor mensen die in armoede dreigen te geraken of kortdurende ondersteuning nodig hebben om erger te voorkomen.

Met deze brief informeren wij u over de afhandeling van de motie.

1. Start pilot 'Preventiebudget sociaal domein' vanaf 1 januari 2024.

De menselijke maat wordt steeds meer van belang in het sociaal domein en de sociale zekerheid biedt in de meeste gevallen uitkomst voor onze inwoners.

In sommige gevallen schieten de reguliere oplossingen en routes die vanuit de wettelijke kaders (Participatiewet, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en Wet maatschappelijke ondersteuning) echter tekort om inwoners passend te ondersteunen. In die gevallen is nodig om te kunnen beschikken over een maatwerkoplossing

Maatwerkoplossingen richten zich op inwoners of gezinnen met twee of meer problemen op het gebied van hun bestaanszekerheid die zelfredzaamheid en participatie in de weg staan. De doelen waarvoor het preventiebudget ingezet kan worden lopen sterk uiteen.

Er valt te denken aan – niet limitatieve opsomming - het behoud van een stabiele woonsituatie (door het afkopen van een huurschuld of het betalen van de borg voor een woning), voor het verminderen of stabiliseren van een schuldsituatie, of voor het wegnemen van belemmeringen om schuldsanering in gang te zetten of juist voort te zetten. Andere doelen zijn het verbeteren van de gezondheid door het vergoeden van zorgkosten of het aflossen van een betalingsachterstand bij de zorgverzekeraar, of het wegnemen van een belemmering in re-integratie naar werk.

In deze gevallen kan de uitvoering vaak niet adequaat handelen als gevolg van een groot aantal betrokken partijen, regels, procedures en financieringsbronnen, met ieder een eigen focus, tempo en belangen. Om deze obstakels het hoofd te bieden en kwetsbare inwoners met complexe problemen beter te ondersteunen en te voorkomen, is het van belang dat de professional in het sociaal domein de ruimte krijgt om en een oplossing op maat te bieden waar dat binnen de bestaande wettelijke kaders niet mogelijk is.

Een maatwerkoplossing wijkt af van de reguliere route(s) in het sociaal domein, tegelijkertijd is er geen eenduidige route voor maatwerk omdat de oplossing of doorbraak sterk afhankelijk is van de individuele context van de inwoner. Om te beoordelen of we deze manier van werken later structureel kunnen inzetten, stellen wij voor, conform de motie preventiebudget, hiertoe een pilot te starten over de periode 1 januari tot en met 31 december 2024. De pilot noemen we conform de aangenomen motie 'Pilot preventiebudget sociaal domein'.

Evaluatie van de pilot, en beoordeling van een eventuele structurele voortzetting van het preventiebudget, vindt plaats uiterlijk in het laatste kwartaal van 2024.

2. Minimum voorwaarden voor de inzet van het preventiebudget, wel een afwegingskader.

Het is een goede gewoonte om elk budget dat wordt ingesteld te omkleden met voorwaarden en vereisten. Om de inzet van preventiebudget te laten slagen moet dat juist zoveel mogelijk worden nagelaten om het budget zo bureaucratieloos in te kunnen zetten.

Hoe meer voorwaarden, hoe minder het budget als 'smeermiddel' voor de hulpverlening kan werken. Dat wil echter niet zeggen dat er geen discussie gevoerd kan worden over de wenselijkheid van bepaalde uitgaven en dat we 'zomaar' iets gaan doen.

De inzet van het maatwerkbudget vindt plaats op een doordachte manier door middel van een stappenplan dat dat bij elke voorgenomen inzet van het preventiebudget budget moet worden doorlopen. Het stappenplan noemen we het 'afwegingskader ten behoeve van pilot preventiebudget sociaal domein' en vindt u als bijlage bij deze raadsinformatiebrief.

Het betreft de volgende stappen waarbij de professional een aantal vragen (kort) beantwoord moeten worden:

1. Welk probleem lost dit op?

Een analyse van de probleemsituatie die beschrijving van het probleem dat door de inzet van het preventiebudget

2. *Is er een andere (efficiënte) voorliggende voorziening die het probleem kan oplossen.*
 Voordat inzet van het preventiebudget aan de orde is, wordt eerst uitputtend bezien of het probleem mogelijk op te lossen is via de sociale basis, of als dit niet mogelijk is krachtens een voorziening uit een van de materiewetten: de Participatiewet, Wmo of Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

3. *Zijn er ook andere stakeholders die bij kunnen dragen in de kosten. Bij een gezamenlijke verantwoordelijkheid: wie draagt bij aan de kosten behalve de gemeente?*
 Er kunnen situaties voorkomen waarbij meerdere partijen baat hebben bij het oplossen van een complexe situatie. Bijvoorbeeld een woningcorporatie in verband met een huurachterstand of een zorgverzekeraar met achterstallige premies of nog te betalen rekeningen.

Waar er een gemeenschappelijk belang is, gaan we kijken of er ook een mogelijkheid is dat andere stakeholders mee betalen aan de oplossing van de problemen. De gemeente is Zo proberen we met de maatschappelijke organisaties in de stad zoveel mogelijk gezamenlijk de verantwoordelijkheid op te nemen voor de kwetsbare inwoners in onze stad.

4. *Welke maatschappelijke kosten worden voorkomen indien de voorziening wordt ingezet?*
 Een korte interventie door middel van de inzet van het preventiebudget kan (veel grotere) kosten in het sociaal domein voorkomen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de incidentele betaling van een huurachterstand waarmee een huisuitzetting en een hierop volgende opname in een opvanginstelling.

Wij willen dat het maatschappelijk effect van het preventiebudget zoveel mogelijk meetbaar is. Dit betekent dat we bij elke inzet van het preventiebudget ook een globale inschatting maken van de maatschappelijke kosten die we voorkomen door de besparen door de interventie. In de evaluatie ná de pilotperiode zullen wij inzichtelijk maken welke kosten voorkomen zijn door de inzet van het budget.

Bij de inzet van het preventiebudget houden wij echter niet alleen rekening met de materiële aspecten, ook immateriële aspecten zoals het voorkomen van emotionele schade zijn van even groot belang.

Bijvoorbeeld door het aanbieden van een integraal plan van aanpak van zorg en ondersteuning (1 gezin, 1 plan, 1 regisseur) zorgdragen voor betaling van huurachterstand om een feitelijke huisuitzetting te voorkomen. In dergelijke situatie voorkom je emotionele schade bij zowel meerder- minderjarige inwoners vanwege de juiste zorg en ondersteuning te bieden in het stabiliseren van de situatie op alle leefgebieden.

5. *Welke activiteiten gaat de cliënt ondernemen om vergelijkbare problemen in de toekomst te voorkomen?*
 De inzet van een preventiebudget wordt is niet vrijblijvend. Doel van het preventiebudget is een structurele oplossing te bieden in een complexe situatie en waar het risico op terugval klein is. Om dit zeker te stellen is commitment van de inwoner nodig. We maken afspraken met de burger en leggen die in een brief vast. Hierbij is dan sprake van een niet-afdwingbare inspanningsverplichting, die bedoeld is als een extra prikkel voor de ontvanger.

3. Aansluiten bij de landelijke lobby inzake bestaanszekerheid

Uw motie riep ook op om aan te sluiten bij de landelijke lobby inzake bestaanszekerheid. In dit kader hebben wij bijgevoegde brief gestuurd naar het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In deze brief spreken wij onze zorgen uit over de over de groeiende bestaansonzekerheid in onze samenleving en doen we aanbevelingen hier structurele verbeteringen aan te brengen.

Wij hopen u hiermede voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

J. van Putten

Y.F.W. Hoogtanders

23M05

Aangenomen
(unaniem)

Motie preventiebudget sociaal domein

Constaterende dat:

- De gemeente Roermond de menselijke maat in het sociaal domein van belang vindt.
- De sociale zekerheid uitkomst biedt voor veel inwoners, maar dat inwoners met de huidige landelijke sociale regelingen niet altijd geholpen kunnen worden.
- Een lokaal preventiebudget kan helpen om inwoners in bepaalde complexe situaties te ondersteunen.
- De gemeenteraad op 12 november 2020 unaniem ingestemd heeft met de strekking van Motie Stad met Compassie (M15).

Roept het college op:

- In de Kadernota 2024 budget te reserveren van €50.000 voor een pilot Preventiebudget.
- Kaders te stellen inzake het Preventiebudget: bijvoorbeeld einddatum aan de ondersteuning (uitzicht op verbetering) of dat het kortdurende ondersteuning betreft.
- Om aan te sluiten bij de landelijke lobby inzake bestaanszekerheid.
- In Q1 2025 de pilot Preventiebudget te evalueren.

Aldus besloten in de vergadering van de raad op 16 maart 2023.

De griffier:

De voorzitter:

Ingediend door:

Michael Kalthoff en Laura Tegels (D66)
Carla de Groot en Bart Cochet (GroenLinks)
Aijiththan Loganathan (LVR)
Jonathan Felix (VVD)
Aschwin Verheijden (PvdA)
Leon Coenen (SPR)
Angely Waajen-Crins (CDA)
Jos Tobben (DS)

| WETHOUDER

uw nummer		Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
uw datum		t.a.v. de demissionaire minister Karien van Gennip en de demissionaire minister Carola Schouten
ons nummer	32789-2023	Postbus 90801
onze datum	9 januari 2023	2509 LV DEN HAAG
verzonden		
inlichtingen bij cluster	F. Janssen Sociale Zaken	
doorkiesnr.	06 - 29 49 38 79	
bijlage(n) betreffende	Bestaanszekerheid	

Geachte mevrouw Van Gennip en mevrouw Schouten,

Graag vragen wij uw aandacht voor het volgende. In artikel 20 van onze Grondwet staat het recht op een toereikende levensstandaard beschreven. Het recht om een menswaardig bestaan te kunnen leiden geldt voor alle inwoners van ons land. Ook voor onze inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien of financieel kwetsbaar zijn.

De afgelopen jaren hebben we gezien dat het recht op bestaanszekerheid als grondwettelijke zorg van de overheid in crisis is. Het aantal huishoudens dat gemeenten heeft moeten helpen de afgelopen jaren is in de afgelopen jaren verdubbeld naar bijna een miljoen huishoudens. Ons land heeft de afgelopen tijd inwoners en ondernemers met ongekennde compensatiemaatregelen geholpen om te kunnen overleven.

Deze crisisaanpak kan naar onze mening alleen maar werken voor de korte termijn. Voor de langere termijn is de houdbaarheid van deze aanpak zowel financieel als in de uitvoering beperkt. Om bestaanszekerheid voor onze inwoners te blijven garanderen zijn fundamentele keuzes en heroverwegingen nodig in het stelsel van sociale zekerheid en inkomensondersteunende maatregelen.

Wij willen de volgende maatregelen voorstellen die volgens onze gemeente zouden bijdragen aan een fundamentele verbetering van de bestaanszekerheid:

1. *Zorg dat iedere inwoner weer genoeg inkomen heeft om van te leven.*

Dit betekent dat iedere inwoner weer een inkomen heeft waar je van kunt leven en alle sociale basisvoorzieningen van kunt betalen. Dit betekent dat het minimumloon en sociale uitkeringen een adequaat niveau hebben om de kosten van het levensonderhoud te kunnen betalen. We denken hierbij aan de opvolging van de adviezen die gedaan zijn door de Commissie Sociaal

Minimum¹.

2. *Elke inwoner heeft een zeker inkomen*

Huishoudens met een minimuminkomen zijn sterk afhankelijk van toeslagen voor een toereikend inkomen. In de afgelopen jaren is steeds duidelijker is geworden dat het toeslagenstelsel een grote bron is van inkomensonzekerheid en wantrouwen jegens de overheid. Het stelsel van toeslagen, bedoeld om de ergste armoede te compenseren, is bureaucratisch, onvoorspelbaar en ontoegankelijk. Om een zeker inkomen te kunnen hebben is het nodig dat dit toeslagenstelsel op een zo kort mogelijke termijn wordt afgeschaft.

Ook hebben wij grote zorgen bij de bestaansonzekerheid als verdienmodel, zoals de online schuldenindustrie en het achteraf betalen. Wij roepen u op om hier grenzen aan te stellen. De hierbij betrokken sectoren moeten verantwoordelijk worden gesteld voor de onwenselijke effecten die hun verdienmodel op bestaanszekerheid heeft.

3. *Iedereen doet mee en ontwikkelt mee in de maatschappij. Iedereen is nodig*

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid voor inwoners die ondersteuning nodig hebben om op de arbeidsmarkt en in maatschappij te kunnen participeren. Met vaste contracten en (om-) scholingsmogelijkheden kan iedereen in zekerheid loopbaanstappen nemen. Ook vinden wij dat werken vanuit de bijstand altijd moet lonen. Voor inwoners die het niet lukt om zelfstandig aan het werk te gaan moeten er voldoende beschutte werkplekken en dagbestedingsplaatsen beschikbaar zijn. Hierdoor kan iedereen na vermogen meedoen in onze maatschappij.

4. *De overheid vertrouwt inwoners en wordt betrouwbaar*

De overheid heeft de afgelopen decennia de inwoners met wantrouwen tegemoet getreden. Wij stellen voor om de wetgeving en de uitvoering aan te passen van een mensbeeld waar uitgegaan wordt van vertrouwen en compassie. Om dit goed te kunnen doen zorgen we dat menselijk contact met de overheid mogelijk wordt.

Ook willen wij een verandering naar een overheid waarbij financieel kwetsbare inwoners niet meer hoeven aan te vragen waar zij recht op hebben, maar een overheid die dit bij voorbaat toekent.

Tenslotte moet onafhankelijke ondersteuning zoals sociaal raadslieden en ombudsfuncties voor iedereen beschikbaar zijn zodat niemand er meer alleen voor staat in de bureaucratie.

De gemeente Roermond staat niet alleen in haar zorgen.

Wij staan niet alleen met onze zorgen over de groeiende bestaansonzekerheid in ons land. Ook andere gemeenten hebben deze zorgen en ook de aanbevelingen zijn niet nieuw. Zij worden onder meer ook beschreven in de het maart van dit jaar verschenen essay 'Bestaanszekerheid als belofte'² van de VNG.

¹ De Commissie Sociaal Minimum presenteerde dit jaar 2 rapporten: 'Een zeker bestaan' en 'Een zeker bestaan II'

² Bestaanszekerheid als belofte (naar een lokale agenda bestaanszekerheid), verschenen maart 2023

We hopen dat u onze zorgen serieus neemt en dat we samen kunnen werken aan een betere bestaanszekerheid voor onze inwoners. Wij horen graag van u welke maatregelen u gaat nemen om hiervoor te zorgen.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,
namens deze,
de wethouder voor sociaal domein, gezondheid en diversiteit

M.A.J. (Marianne) Smitsmans-Burhenne MSc.